

ного закладу мусить уміти отримувати, обробляти і використовувати інформацію за допомогою комп'ютерів і сучасних засобів зв'язку [1]. Якщо керівник усвідомлює необхідність упровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність та сам їх широко використовує, тоді й колектив швидше намагається опанувати основні комп'ютерні програми.

На кафедрі соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я ВДНЗУ „Українська медична стоматологічна академія” під час післядипломної освіти регулярно відбувається навчання слухачів-курсантів за напрямом „Організація та управління закладом охорони здоров'я”. У навчальний процес широко впроваджуються різні інноваційні технології: проблемні лекції й семінари, майстер-класи, тематичні дискусії, круглі столи, ділові ігри, тренінги тощо.

Останнім часом на кафедрі соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я ВДНЗУ „Українська медична стоматологічна академія” для слухачів-курсантів післядипломної освіти проводяться заняття у вигляді гостьових лекцій, для проведення яких запрошуються лектори інших ВНЗ. Гостьові лектори – це, як правило, відомі вчені, які володіють високим рівнем знань у конкретній предметній галузі та обговорюють зі слухачами-курсантами актуальні теми в галузі охорони здоров'я. Гостьові лекції спрямовані на розширення теоретичних знань і закріплення практичного досвіду на прикладі конкретних ситуацій і професійної діяльності лекторів [6].

Так, нещодавно на кафедрі були запрошені члени Міжнародного благодійного фонду „Альянс громадського здоров'я”, фахівці проекту з досліджень та оцінки, які прочитали лекції та провели майстер-класи для слухачів-курсантів. Майстер-клас – це інтерактивний вид навчального заняття, на якому слухачі-курсанти опановують нові технології, методики на основі включення в спільну діяльність із неперервним контактом „викладач-слухач”, це ефективна форма передачі знань і вмінь, центральною ланкою якої є демонстрація оригінальних методів освоєння певного матеріалу. Наші слухачі-курсанти вдосконалили навички роботи з сучасними комп'ютерними програмами з візуалізації даних і побудови графіків. Під час майстер-класу слухачі-курсанти практикувалися в редагуванні та форматувани офісних документів різних ступенів складності, закріплювали знання у використанні текстового і табличного редактора. Результатом проведеного майстер-класу стало підвищення рівня комп'ютерної грамотності та інформаційно-комунікаційної компетентності слухачів.

Отже, новітні форми навчання в закладах післядипломної освіти містять потужний потенціал для розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності курсантів та підвищення рівня їхньої комп'ютерної грамотності. Належний рівень комп'ютерної грамотності в керівників медичних закладів та вміння користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями дозволяє пришвидшити прийняття рішень, підвищити якість і культуру управлінської діяльності, створити резерви для вдосконалення роботи медичного закладу.

Список використаних джерел

1. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю : тематичний збірник праць / упоряд.: А.А. Волосюк; за заг. ред. Л.А. Шишолік. – Рівне : РОІППО, 2015. – 85 с.
2. Литвинова С.Г. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності (ІКК) вчителів-предметників / С.Г. Литвинова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em5/content/08lsgtso.htm>.
3. Олійник Л.М. Застосування веб-ресурсів у післядипломній освіті з метою підвищення інформаційної грамотності педагогів / Л.М. Олійник // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції “Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ.” –Вінниця, 29-30 квітня 2013.
4. Слюсаренко Н.В. Післядипломна освіта як середовище розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін / Н.В. Слюсаренко // Педагогічний альманах (22). – 2014. – С.11-116.
5. Хвисьок О.М. Сучасні підходи до підвищення якості освіти у системі післядипломної освіти / О.М. Хвисьок, В.Г. Марченко, В.В. Жеребкін [та ін.] // Медична освіта. –2011.– № 2. – С. 94-97.
6. Guest Lectures. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://timt.ac.in/guest-lectures/>.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ТЕСТОВОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ

Голованова І.А., Товстяк М.М., Лисак В.П.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Застосування тестів для оцінювання навчальних досягнень студентів – поширена в сучасній вищій школі методика, яка потребує дотримання низки вимог, пов'язаних із певними дидактичними проблемами. Стаття розкриває вимоги до створення і застосування навчальних тестів та окреслює перспективні напрями формування у викладачів відповідних умінь і навичок.

The use of tests for assessing students' academic achievement is a common methodology in the modern high school, which, however, requires compliance with a number of requirements related to certain didactic problems. The article reveals the requirements for the creation and application of educational tests and outlines the perspective directions for the formation of appropriate teachers' skills and abilities.

Ключові слова: студент, компетентнісний підхід, навчальні досягнення, тестова методика, електронне тестування.

Сучасний розвиток і реформування медичної освіти вимагають нових підходів до організації навчального процесу, впровадження новітніх технологій викладання, використання сучасних методів, прийомів мотивації та стимуляції навчання, що сприяє підвищенню якості освіти випускників медичних закладів.

В умовах сьогодення головне завдання викладача – це успішне впровадження компетентного підходу до системи професійної підготовки студентів. Обов'язковою умовою при цьому є якість навчання відповідно до вимог

загальноосвітнього стандарту. Важливу роль у цьому процесі відіграє постійний контроль за засвоєнням студентами навчальної інформації та сформованим практичним компонентом навчання, що дозволяє оцінити ступінь застосування теоретичних знань у практичній діяльності.

У наш час одним із загально визнаних ефективних засобів контролю за засвоєнням теоретичних знань є контрольне тестування, в тому числі дистанційне. Його безумовна перевага – можливість оперативно оцінити навчальний результат усіх студентів. Утім, такий спосіб оцінювання має як позитивні, так і негативні сторони. До позитивних належать:

- мінімальна затрата часу для контролю знань студентів (тестування проходить одночасно вся група);
- висока наукова обґрунтованість, яка дозволяє отримувати об'єктивні оцінки рівня підготовки студента;
- наявність однакових для всіх, хто тестується, правил проведення педагогічного контролю й адекватний інтерпретаційний результат тестування;
- зниження емоційної напруженості в стосунках між студентом і викладачем;
- неможливість користуватися шпаргалкою;
- можливість перевірки знань у повному обсязі (тема, розділ, навчальна дисципліна загалом);
- багатофункціональність форм тестового контролю, моніторинг різноманітних стадій навчання;
- диференціація індивідуальних успіхів студентів у засвоєнні змісту навчальних дисциплін;
- отримання оперативної інформації для корекції навчання.

Негативними сторонами тестування вважають:

- скорочення безпосереднього контакту між викладачем і студентом;
- можливість випадкового вгадування правильної відповіді;
- перевірку переважно стандартного складника знань на шкоду творчому професійному мисленню;
- необхідність кваліфікованого методичного забезпечення процедури тестування з боку викладачів.

У сучасних умовах тестовий контроль набуває інтенсивного розвитку і поширення, а використання тестових технологій посідає особливе місце в розробці та впровадженні в навчальний процес нових підходів до оцінювання досягнень студентів і виявлення їхнього рівня знань. Для здійснення такого виду контролю готують тестові завдання з усіх тем, що вивчаються в розділах дисциплін. Тести відповідно до вимог педагогіки містять короткі стандартизовані завдання з навчальних тем, що дозволяють визначити рівень знань студентів із розділів тієї чи іншої дисципліни з максимальною об'єктивністю.

Увесь процес розробки матеріалів тестового контролю складається з двох основних розділів:

- підготовка змістової частини з дисципліни;
- розробка тестових завдань стандартної форми.

Проте в спеціальній літературі знаходимо детальніше структурування цього процесу. Так, Т. Лукіна наводить такі етапи створення надійного тестового інструменту: «визначення мети тестування; відбір навчального матеріалу, рівень засвоєння якого належить перевірити; побудова специфікації тесту (визначення цілей, завдань, плану, структури тесту, зазначення вимог та правил проведення тестування, обробки результатів та їх інтерпретації); вибір форматів тестових завдань; конструювання бази тестових завдань; конструювання тесту (побудова композиції тесту в цілому) та оцінювання його валідності; визначення логістики тестування, планування часу виконання тесту та темпу виконання окремих завдань; розробка інструктивних матеріалів, форми бланку відповідей; проведення тестування з дотриманням процедур і правил тестування; обробка та аналіз результатів; встановлення валідності методу оцінювання» [1].

В основі цього процесу у вищій школі лежать вимоги і положення офіційних документів щодо розробки тестових завдань із відповідної дисципліни.

Тестові завдання розробляються з кожної теми змістової структури дисципліни у вигляді наборів завдань. Кількість тестових завдань до окремої теми має бути не менше 5.

Тестові завдання необхідно розробляти з використанням таких стандартизованих форм завдань:

- з вибором однієї правильної відповіді із запропонованих відповідей;
- з вибором кількох правильних відповідей із запропонованих варіантів відповідей;
- на встановлення правильної послідовності;
- на встановлення відповідності.

У розробці тестових завдань до кожної теми допускається використовувати тільки однієї стандартної форми завдання й однакову кількість запропонованих варіантів відповіді, кількість яких може бути 4 чи 5.

Структура тестового завдання:

- формулювання завдання;
- правильна відповідь;
- неправильні відповіді.

Середній час виконання одного завдання не має перевищувати дві хвилин.

Вибираючи метод контролю знань, викладач мусить урахувати як переваги, так і недоліки того чи іншого методу. Дисципліни, які вивчають студенти вищих медичних навчальних закладів, становлять собою важливу базу функціональних знань майбутніх фахівців. Ці знання настільки складні та багатогранні, що оцінити їх якимось одним способом неможливо. Тому тестовий контроль слід, безперечно, розглядати як один із сучасних і оптимальних методів контролю знань, проте не можна зосереджуватися лише на ньому. Об'єктивна оцінка навчального рівня студента потребує інформації, отриманої за допомогою різних методів оцінки знань і вмінь студентів – за їхніми усними і письмовими відповідями, спостереженням за їхньою навчальною діяльністю, оцінкою успішності виконуваної лабораторної роботи на заняттях тощо. Отже, необхідно оцінювати знання і вміння не лише за допомогою тестів, а й у комплексі з іншими методами, що має створити атмосферу для постійної, систематичної, наполегливої роботи студентів.

Правильно складені тестові завдання з урахуванням усіх вимог вищої школи дозволяють об'єктивно перевірити рівень знань студентів і визначити напрями вдосконалення навчального процесу.

Стрімкий розвиток науки актуалізує нині ще один напрям, досі недостатньо опанований викладацьким загалом

– електронне тестування. Цей процес гальмується також неповною технічною оснащеністю українських вишів. Однак на часі освоєння і впровадження цієї форми тестування, що вже успішно зарекомендувала себе у вищій школі. Адже, як зазначає І. Мелешко, «саме комп'ютерне тестування спрямоване і слугує засобом для поглибленої перевірки вивченої теми або розділу навчальної програми, ліквідацію прогалин у знаннях та навичках студентів» [2].

Слід погодитися з думкою дослідниці, що «електронне тестування є засобом навчання в педагогічній системі дистанційного навчання, що містить елементи, властиві будь-якій дидактичній системі. Крім того, електронне тестування – це додатковий засіб організації навчального процесу в межах традиційної освітньої системи. Таке тестування та контроль знань мають середній ступінь інтерактивності, відносно низьку вартість і досить розвинену інфраструктуру. Розробка комп'ютерних тестів є одним із провідних напрямків діяльності навчальних закладів, що опановують дистанційне навчання» [2].

Отже, можна констатувати, що розвиток і вдосконалення форм і методів контролю навчальних досягнень студентів – важлива умова підвищення якості підготовки фахівців. Навчальний процес як складна багатогранна система відбувається тільки за надійної діагностики рівня знань студентів у вигляді зворотного зв'язку – через контроль за ходом і результатами навчального процесу. Саме такий зворотний зв'язок здатний забезпечити тестування, що, з одного боку, обов'язково має поєднуватися з іншими формами і методами контролю, а з іншого, потребує сучасного методичного і технічного забезпечення, спроможного посилити його кращі властивості.

Список використаних джерел

1. Коломієць А.М. Переваги та недоліки тестового контролю знань / А.М. Коломієць, Н.Г. Хілько [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ito.vspu.net/Naukova_robota/data/Konferenciya/2010/kolomiec_hilko.doc
2. Мелешко І. Сучасні методи оцінювання знань, комп'ютерне тестування / І. Мелешко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1021>

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОКОНТРОЛЮ І САМОРЕГУЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Гончарова Є.Є.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Проаналізовано шляхи формування позитивної мотивації студентів до процесу навчання іноземної мови. Акцентовується увага на організації чіткого контролю досягнень студентів і становленні навичок самоконтролю та саморегуляції.

The article presents the analysis of the ways of creating a positive students' motivation in learning foreign language. Organization of the efficient monitoring of the students' achievements and the development of skills of self-monitoring and self-regulation is highlighted.

Ключові слова: мотивація, контроль, самоконтроль, саморегуляція, рефлексивна діяльність.

У сучасних умовах стрімкого розвитку науки, всебічного використання інноваційних технологій, упровадження в практичну медицину новітніх методів діагностики захворювань та методик їх лікування перед системою вищої медичної освіти постає необхідність активно реагувати на підвищення вимог до якості підготовки фахівця вищої кваліфікації. Це має бути фахівець, підготовлений до всіх потенційно можливих змін щодо змісту, форм, методів ефективної діяльності, тобто здатний ставити професійно значущі завдання і винаходити оптимальні шляхи їх розв'язання. Проголошений Україною курс на євроінтеграцію зумовлює необхідність оволодіння студентами іноземними мовами, що дасть їм змогу орієнтуватися у світовому професійному просторі та підвищить їхню конкурентоспроможність на міжнародному ринку праці.

Формуванню позитивної мотивації студентів до процесу навчання іноземної мови (ІМ) сприяє професіоналізм викладача, його вміння організувати професійно орієнтований процес навчання з використанням методів, що стимулюють навчально-пізнавальну діяльність, упливають на самовизначення майбутніх фахівців та усвідомлення ними як найближчих, так і завершальних результатів навчання, створюють позитивний емоційний фон у відносинах зі студентами. Неабияке значення має новизна пропонованого навчального матеріалу, його актуальність, зв'язок із реаліями сучасного життя. Це дозволяє сформувати соціальну мотивацію щодо майбутньої професії, сприяти визначенню професійних мотивів як провідних у ієрархії мотивів студентської молоді.

Домінування ініціативності й усвідомлення студентом необхідності одержання високих результатів у навчанні базується на формуванні в майбутніх фахівців: по-перше, соціальних мотивів своєї діяльності; по-друге, інтересу до змісту навчання. Інтерес до змісту навчання стимулюється шляхом створення посиленої складності навчального матеріалу, його урізноманітнення, врахування індивідуально-психологічних особливостей за умови визначення способів діяльності студентів (наприклад, упровадження активних методів навчання, в основі яких лежить пошукова діяльність).

Якісний рівень оволодіння студентами фаховими компетентностями визначається рівнем засвоєння інформації (рівнем наукового пізнання). У вітчизняній науково-педагогічній літературі надаються вичерпні характеристики рівнів засвоєння [1; 4]. С. Архангельський [1] і В. Беспалько [4] так визначають рівні наукового пізнання: розпізнавання об'єктів та властивостей процесів визначеної галузі навчання; репродукція – самостійне відтворення діяльності на основі раніше засвоєної інформації; продуктивна дія – здобування нової інформації в процесі самостійних способів розв'язання завдань; творча дія – на основі сформованих знань, навичок і вмінь самостійне конструювання нового базису для діяльності, в процесі якого здобувається нова інформація [4].